

Встановлення гідної заробітної плати можливе лише на основі розвитку національної економіки, зростання продуктивності праці в країні, проведення обґрунтованої державної політики щодо реформування системи оплати праці.

До важливих заходів, спрямованих на реформування системи оплати праці в Україні, можна віднести: а) запровадження чіткої, соціально-економічно обґрунтованої моделі мінімальної заробітної плати з орієнтацією її величини на реальну вартість життя; б) урахування регіональної диференціації оплати праці для збереження рівномірного трудового потенціалу між найбільш розвиненими й депресивними регіонами; в) підвищення мінімального розміру оплати праці паралельно з реформуванням усього бюджетного сектору економіки; г) удосконалення податкового законодавства у сфері оплати праці. Такий комплексний підхід дозволить підвищити не тільки добробут населення, але й сприятиме економічному розвитку країни загалом [9].

Таким чином, рівень заробітної плати в Україні, незважаючи на її зростання, є вкрай низьким, не відповідає вартості життя, значно поступається європейським стандартам, а тому система оплати праці потребує негайного вдосконалення.

Список використаних джерел

1. Про оплату праці. Закон України від 24.03.1995 №108/95-ВР (зі змінами) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>
2. В Україні найнижчі зарплати в Європі – дослідження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://economics.unian.ua/finance/2289916-v-ukrajini-naunijchi-zarplati-v-evropi-doslidjennya.html>
3. Середня зарплата у Києві склала майже 12 тисяч гривень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://expres.ua/news/2018/01/24/281607-serednya-zarplata-kyuevi-sklala-12-tysyach-gryven>
4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Думанська В. Оплата праці: українські проблеми на тлі світових тенденцій / В. Думанська // Україна: аспекти праці. – 2015. – № 2. – С. 35-40.
6. В українців зросли реальні зарплати – дослідження [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.epravda.com.ua/news/2018/03/5/634706/>
7. Більше 80% українців скаржаться на низьку зарплату [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/news/2018/03/13/7174478/>
8. Рекун Г.П. Державне регулювання оплати праці: виклики та перспективи для України / Г.П.Рекун / Соціальна економіка. – 2017. – Вип.53(1). – С.120-127.
9. Богданова Т.І. Механізм державного регулювання оплати праці в Україні: сучасні тенденції та шляхи реформування / Т.І.Богданова, М.С.Кривцова // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук праць / за ред. М.І.Звержова. – Одеса: Одеський національний економічний університет, 2017. – №2-3 (63-64). – С.80-91.
10. Мінімальна заробітна плата – Вікіпедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
11. Про Державний бюджет України на 2018 рік. Закон України від 07.12.2017 № 2246-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2246-19>

Онопрієнко А.В., студентка гр. ФК-171

Науковий керівник – Мекшун Л.М. к.е.н., доцент

Чернігівський національний технологічний університет (м. Чернігів, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ УЗГОДЖЕННЯ ПОПИТУ ТА ПРОПОЗИЦІЇ НА АГРАРНОМУ РИНКУ УКРАЇНИ

У процесі еволюції людства вироблені продукти праці все більше набувають товарної форми, відбувається розвиток різних форм обміну та ринкового механізму як цілісної системи. Все це зумовлене поглибленням спеціалізації та поділу праці. У наш час кожна галузь виробництва має свої особливості, а отже, кожен галузевий ринок повинен бути створений з урахуванням специфіки конкретної галузі. Зокрема, формування аграрного ринку повинно відбуватися відповідно до основних закономірностей функціонування ринкового механізму. Аграрний сектор є одним з найбільш перспективних галузей економіки України. Тому вивчення його основних особливостей дасть можливість використовувати його ресурси для найефективнішого розвитку галузі та максимізації прибутків з продажу її продукції.

Поняття аграрного ринку слід відносити до комплексних, адже воно включає в себе такі сфери як:

- виробництво та переробка сільськогосподарської продукції;
- торгівля виготовленою продукцією;
- забезпечення сільськогосподарських та переробних галузей ресурсами та технікою;
- економічні відносини між суб'єктами ринку.

Відповідно до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» аграрний ринок – це сукупність правовідносин, пов'язаних з укладенням та виконанням цивільно-правових договорів щодо сільськогосподарської продукції [1]. Але таке тлумачення висвітлює лише правову сторону даного поняття та економічної категорії. Функціонування ринку можна представити як

взаємодію інтересів виробників та споживачів на основі якої формується попит та пропозиції, відбувається обмін продукції. Одна з відмінних ознак продукції аграрного ринку – високий рівень необхідності серед населення. Ця галузь виробляє продукти харчування, що необхідні кожній людині щоденно. Відповідно, від рівня забезпечення населення продуктами харчування залежить соціальна, політична та економічна стабільність у суспільстві.

Головною умовою ефективного функціонування аграрного ринку є потужний агропромисловий комплекс, який об'єднує у собі сільське господарство, переробну галузь, харчову промисловість та підприємства й організації, що здійснюють обслуговування АПК. Найбільш важливим показником, що характеризує стан аграрного ринку є попит, пропозиція, їх співвідношення та динаміка цін. Тому дослідження цього сектора економіки нерозривно пов'язане з аналізом проблеми формування цін на ту чи іншу продукцію. У процесі взаємодії попиту і пропозиції, в залежності від конкретних умов на ринку, відбуваються випадки їх урівноваження. Такий стан має назву ринкової рівноваги, що встановлюється на недовгостроковий період. Відносно аграрного ринку така збалансованість попиту та пропозиції може бути досягнута за різного рівня продовольчого забезпечення населення. Для дослідження цього явища дуже важливо розуміти особливості поведінки споживача, які ґрунтуються на фундаментальному припущенні про схильність людей обирати товари та послуги з більш високою оцінкою для них. Такий підхід знайшов своє відображення в межах концепції корисності [2]. Вона пов'язана з визначенням пріоритетів у задоволенні потреб, що ґрунтується на визначенні переваг між товарами або послугами.

Винятковою особливістю та суттєвим обмежуючим фактором аграрного ринку є земля. Саме вона є основним джерелом формування пропозиції. Також, слід зазначити, що пропозиція залежить від рівня технологій на виробництві, можливості їх оновлення та впровадження інновацій. Тобто, це означає, що існує необхідність проводити на держаному рівні різноманітні заходи з реформування даної сфери економіки з метою підвищення конкурентоспроможності вищезазначених ринків. Зокрема, це реформи, що вирішують питання налагодження дієздатності ринкового механізму та встановлення певного співвідношення між окремими галузями ринку.

Тому, підсумовуючи все вищесказане, можна зробити висновок, що формування аграрного ринку України повинно ґрунтуватися на оцінці рівня задоволення сукупного попиту на продукти харчування, а також, залежати від рівня задоволення суб'єктів господарювання результатами їхньої діяльності.

В Україні існують всі необхідні кліматичні умови які сприяють виробництву сільськогосподарської продукції. Станом на 1 січня 2016 площа ділянок особистих сільських господарств для ведення товарного сільськогосподарського виробництва становила 2837,1 тис. га. Проте за статистикою на 1 березня 2017 їх кількість скоротилася на 18,2 тис. га [3]. Таке різке скорочення площ зумовлене існуванням проблем із забезпеченням населення достатньою кількістю продовольства, яка зумовлена недосконалістю ринкового механізму. Також, основними проблемами цієї галузі є низька ефективність функціонування окремих сільськогосподарських товаровиробників агропромислового комплексу та проблема ціноутворення. За останні два роки в Україні скоротилося виробництво продукції рослинництва (2017 р. у % до 2016 р.) на 5,2 [3]. Загалом для товаровиробників не є проблемою виробництво потрібної кількості сільськогосподарської продукції. Вони мають потребу у ефективному ринковому регулюванні, складовою частиною якого будуть механізми ціноутворення. Для забезпечення прозорості функціонування аграрного ринку необхідні механізми для оцінки стану ринку та його наближення до рівноважного. Адже саме за рівноважного стану ринку інтереси виробника та споживача будуть максимально задоволені. Досягнення цього самого стану є запорукою більшої ефективності використання ресурсів суспільства та функціонування ринку[4].

Для подальшого розвитку аграрного сектору економіки України є необхідним проведення моніторингових досліджень стану ринку, оцінки еластичності попиту та пропозиції та пошуку методів досягнення ринкової рівноваги з урахуванням всіх факторів зовнішнього та внутрішнього економічного середовища.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України»: за станом на 23 березня 2009 р. / Верховна Рада України.— Офіц. вид. — К.: Парламентське видавництво, 2009. — 29 с.
2. Самуельсон, П. Економіка [Текст] / П. Самуельсон, В. Нордхаус ; пер. с англ. [под ред. Тарасевича Л. С, Леусского А. И.]. — М. : Бинум-КноРус, 1999. — 799 с.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] - <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
4. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу [Текст] : підручник / В. Г. Андрійчук. — К. : КНЕУ, 2013. — 779 с.